

Cenăzeanul

asociația
culturală
concordia
cenad

Periodic de opinie și informare socio-culturală Anul XVII (2010) Nr. 4/5

Colegiul de redacție urează cititorilor un
CRĂCIUN FERICIT și **LA MULȚI ANI**

DESPRE FAMILIE ÎN PREAJMA CRĂCIUNULUI

De Crăciun sărbătorim nașterea lui Isus, el este în centrul atenției noastre, dar nu trebuie să-i uităm pe părinții Lui: Maria și Iosif, Sfânta Familie. Crăciunul este una dintre cele mai frumoase sărbători, are farmecul și frumusețea ei specifică mai ales atunci când îl sărbătorim în familie. De aceea se cuvine să vorbim de Crăciun nu numai de Isus ci și despre familie. Ca introducere, am să pomenesc două întâmplări. La catafalcul împăratului Carol al III-lea soția acestuia i-a reproșat: „În 22 de ani de căsnicie, este prima dată când îmi provoci o mare durere”. Cealaltă:

Când Napoleon a murit, un înalt demnitar englez i-a spus împăratului: „Majestate v-a murit cel mai mare dușman.” Împăratul a exclamat: „Mi-a murit soția?” Într-adevăr, căsătoria poate fi o binecuvântare sau un blestem, poate fi izvorul multor bucurii, dar și a multor suferințe.

Care este secretul unei căsnicii reușite? În primul rând credința, religia. Trebuie să ne gândim că Isus și-a început existența într-o familie. Ne este frică de războaie care sunt atât de crude, mai grav este că atâtea familii se destramă. Aceasta este marele pericol care ne paște. Dacă vrem să distrugem păsările, e deajuns să le distrugem cuibul. Dacă vrem să distrugem oamenii, e deajuns să le distrugem căminul. Condamnarea la moarte este din ce în ce mai puțin folosită, dar societatea pe sine se condamnă la moarte atunci când familia nu mai este sfântă. Isus a spus: „Ceea ce Dumnezeu a legat, omul să nu despartă”. Ce se întâmplă cu familiile pe care nu Dumnezeu le-a legat? Le destramă banii, alcoolul, drogurile și plăcintele din cuplu. În Biblie citim: „A dat ploaia, au venit șuvoaiele, au suflat vânturile și nu s-a prăbușit casa aceea pentru că avea temelic pe o stâncă.” (Ht 7,25) Această stâncă este Isus Cristos. Unde nu sunt greutăți ispite și suferințe? Niciodată din familia creștină nu lipsesc acestea, dar ea nu este lăsată singură, cu ea este Cristos. Soldații jură că în cele mai grele situații, chiar în pericol de moarte nu vor depune armele și, dacă este nevoie, sunt gata să-și de viață pentru apărarea patriei. Și soții au jurat în fața altarului că vor fi împreună nu numai la bine, ci și la greu. Pentru o căsnicie reușită este nevoie de un cămin. Nu este de ajuns să avem o locuință super confortabilă, avem

nevoie de un cămin care este mai mult decât pereții sau geamurile deschise către lume. Căminul este acolo unde ne simțim bine, unde găsim iubire, unde ne aşteaptă întotdeauna cineva care nu numai că trăiește cu noi, ci și pentru noi. Căminul este o oază liniștită. Afară, în lume, se duce lupta pentru existență, suferim, suntem decepționați, dar când ajungem acasă și închidem ușa după noi îi găsim pe aceia care ne înțeleg, ne ajută și ne încurajează. Fiecare om are nevoie de un cămin exact așa cum avem nevoie de hrană sau de haine. Câte familii se destramă

pentru că trăiesc împreună cu părinții sau cu rudele care tot timpul își bagă nasul în viața tinerilor. Dar, pe de altă parte, nu este nevoie să dobândim o locuință, ca trebuie umplută cu iubire. Mulți bani cheltuim pe covoare frumoase, mobilă stilată, draperii, perdele și, de fapt, în acest cuib matrimonial suferă doi oameni pentru că nu mai este un cămin, ci un refugiu de noapte.

Într-o căsnicie fericită este nevoie de multă răbdare.

În lumea antică când era furtună pe mare, marinarii turnau ulei pe apă ca să o liniștească. În viața de familie, acest ulei este răbdarea. Vecina intră în casă și-l întrebă pe Georgel de ce se cără cu sora lui. El îi răspunde: noi nu ne certăm, ne jucăm de-a mama și tata. Doamne, ce trist este când din doi logodnici fericiti peste ani nu fac altceva decât să se jignească. Înainte de căsătoria mireasa vorbește, mirele ascultă. Peste ani, ambii vorbesc și vecinii ascultă. Să luăm aminte la cuvintele apostolului: „Bă mai mult ne bucurăm în necazurile noastre, căci știm că neceazul aduce răbdare, răbdarea aduce biruință în încercare, iar biruința aceasta aduce nădejdea.” (Rom. 5, 3-4)

De lângă pomul de Crăciun să înălțăm o rugăciune la pruncul Isus ca să binecuvânteze familia. Fie ca Maria și Iosif să fie mijlocitorii noștri în această sărbătoare în fața lui Dumnezeu.

Tuturor cititorilor le doresc un Crăciun plin de haruri, pace în suflete și un AN NOU fericit și binecuvântat.

Pr. Dan GROZA
paroh romano-catolic

DAMIAN URECHE

Născut în data de 9 sept. 1935 în Slătioara (Vâlcea), la început a fost muncitor forestier, apoi minier. Vine în Timișoara, unde urmează liceul serial fiind tehnoredactor la revista „Orizont”. Urmează cursurile Facultății de filologie din Timișoara.

Primele versuri apar în „Scrisul bănațean” (1958). Primește câteva distincții pentru poezile sale.

În volum debutează în anul 1964 cu volumul „Temperamentul primăverii”. Urmărat, în timp, de alte multe cărți de poezie și proză.

Versurile sale par facile datorită talentului său deosebit în ceea ce privește versificația dar, la o analiză profundă, putem observa că jocul rimelor nu este gratuit, de multe ori sub această formă se ascunde un gânditor profund.

Moare la o vîrstă Tânără când alte și alte cărți îl aşteptau să le scrie.

Gheorghe DORAN

NE TREBUIE ȚĂRANI

Dinspre câmpia țării se-aude o chemare,
Chiar când arăm hârtia și-o semănăm cu soare,
Ca meseria gliei la daci și la romani,
Și astăzi după veacuri ne trebuie țărani.

La țară vă lipsește câte ceva și vouă
Dar împărțim frătește câte-un necaz sau două,
Când nu-s cireșe-n piață nici pepeni dolofani,
Ca miezul fructei coapte ne trebuie țărani.

Civilizați cum suntem, mecanizăm țărâna,
Dar piersica și mărul tot le gulegi cu mâna,
Culegi cu mâna struguri, la Iași sau Drăgășani
Și pentru mâini de-acesta ne trebuie țărani.

Visăm belșug și totuși belșugul nu ne-mpunge,
Pământ avem cât este, atâtă ne ajunge
Cu o recoltă nouă să fim contemporani,
Industriei de spice îi trebuie țărani.

Îmbătrânesc părinții, de sat copiii scapă,
Ce singură rămâne la țară doamna sapă,
Ea care ne-a dat pâine de mii și mii de ani,
Și-acum ne spune totuși că-i trebuie țărani.

ACOLO UNDE VARA

De Anul Nou pocnește şampania în cupe
Și panglici colorate vor suferi-n balans,
Decorul asimetric de bucurii se rupe,
Tu și aşa cu mine nu poți intra în dans.

Deci legile de piatră să-și facă datoria,
Cu amețelă dulce pe-al muzicilor disc,
Acolo unde vara mi-am ars melancolia,
Acolo unde iarna am învățat să risc.

Tot alte brațe strânse mai dese, mai brutale,
Te vor cerși pe față cu voluptăți de zeu,
Vârtejul nebuniei va exploda în zale,
Așa cum altădată te-am aşteptat și eu.

Nu știu ce cântă-n mine, nu știu ce-n tine zace,
Secunda râde-n hohot și știe ea ce face!

CÂND BATE URAGANUL

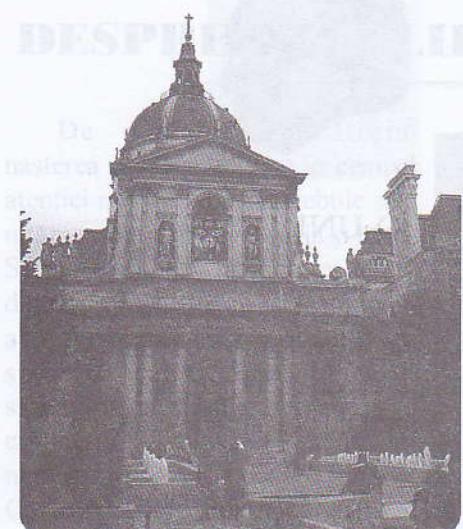
Cuvintele alese sunt mari eveniment
Ce-n puritatea filei zăpada o distrug
Și tu, atât de-aleaso, îmi spui festina lente,¹
Să seamăn mult mai bine cu arderea pe rug.

Vocale ireale pândesc o zi mai calmă,
În care să închege un sunet străveziu,
Ca să rămâi cu spuma planetelor în palmă,
O spadă ce însemnă devreme și târziu.

Dar tu urăști vocala ce n-a venit pe lume
Sub razele aceluia atotputernic fard,
Aș deveni ridicol de ți-aș striga anume
În numele cenușii să nu mă lași să ard.

Sub mantia tăcerii ce drepturi îți rezervi,
Când bate uraganul cuvintelor prin nervi!

¹ Grăbește-te încet (lat.)

STUDENTĂ LA SORBONA FRANȚA

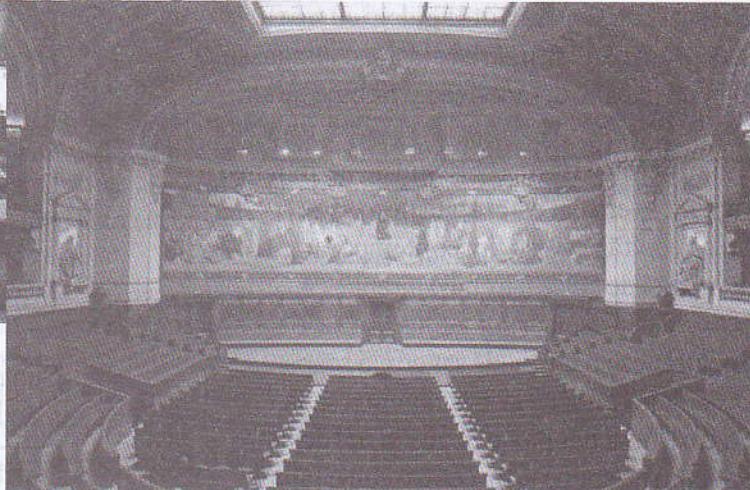
Ion SAVU

Fără-ndoială, numele de Sorbona este strâns legat de mine și pe de altă parte de „Cenăzeanul”.

Scriam acum câțiva ani că un podenar, Vasile Nicolescu, a ajuns primul șef al lectoratului de limbă și literatură română de la Sorbona (Paris, Franța). Iată că a venit vremea să scriu despre celebra universitate pariziană.

Felicia GHICA, prietena și colaboratoarea noastră mai veche, este prima cenăzeancă studentă la vestitul leagăn de învățământ superior din Franța.

Felicia e din satul meu. Eu mă mândresc cu ea! Dumneavoastră?

TRECÂND MUREŞUL

Gheorghe DORAN

Ziua de 24 septembrie a.c. a fost o zi plină de evenimente care mai de care, o zi plină de fast.

Cu timp în urmă, s-a ajuns la o înțelegere între partea română și partea maghiară ca să se reia legătura (existență cândva) între comuna Cenad de pe teritoriul României și Cenadul unguresc aflat pe teritoriul Ungariei. Până în anul 1940, între cele două localități a existat un pod rutier și unul de cale ferată. Vitregia timpului a făcut ca aceste două obiective, atât de necesare, să fie dinamitate și aruncate în aer. Unul făcând chiar și o victimă în partea română.

Podurile de peste râul Mureș permiteau locuitorilor de pe ambele maluri să circule liberi de pe un mal pe altul înrădăcinându-se, astfel, legături familiale și economice între oamenii de pe cele două maluri ale râului.

Recent, cu câțiva ani în urmă, pertea maghiară a deschis discuțiile în acestă problemă obținând și fonduri de la Uniunea Europeană, fonduri cheltuite de partea maghiară pentru întocmirea unui studiu de fezabilitate pentru unul dintre poduri.

Trecerea peste Mureș a fost stabilită de către cele două primării cu aprobarea Ministerului de Externe și a Poliției de Frontieră.

Această acțiune s-a desfășurat în acea zi deoarece în Cenadul românesc se sărbătorea Hramul Bisericii Catolice și ziua Sf. Gerard, primul episcop romano-catolic de pe teritoriul României. În acest fel, cei de pe malul drept al Mureșului au putut să participe la sărbătorirea hramului alături de rudele lor din România.

În jurul orelor 10, delegația maghiară formată din Farkas Jánosné, primar în Cenadul unguresc, Magyar Anna, deputat și președinte al Consiliului județean Csongrád, Mágori Józsefné, deputat zona Makő, Szekvári Ernőné, primar în Kiszmobor, Varga Péter, primar Apátfalva și Szilagy Matyas, consul prim la Cluj-Napoca au trecut cu ajutorul unui bac de pe malul drept al râului, pe cel stâng. Au fost întâmpinați tradițional cu „pâine și sare” de către oficialitățile române: Crăciun Nicolae, primarul din Cenad, Cimpoacă Manuel, viceprimar, Marienut Miroslav, secretarul primăriei consilieri și alte oficialități, alături de mulți cenăzeni. S-au rostit scurte alocuțiuni din partea maghiară și română, pornindu-se apoi spre Biserica Romano-Catolică din comuna noastră, unde erau strânși lângă statuia episcopului Gerard oameni veniți din alte localități. și de data aceasta au vorbit oficialitățile maghiare și române. Apoi toți cei de față au intrat în biserică pentru a participa la oficierea serviciului divin închinat momentului.

HRAMUL BISERICII ROMANO-CATOLICE

În continuarea întâlnirii de pe malul Mureșului s-a desfășurat și Hramul Bisericii Romano-Catolice din Cenad.

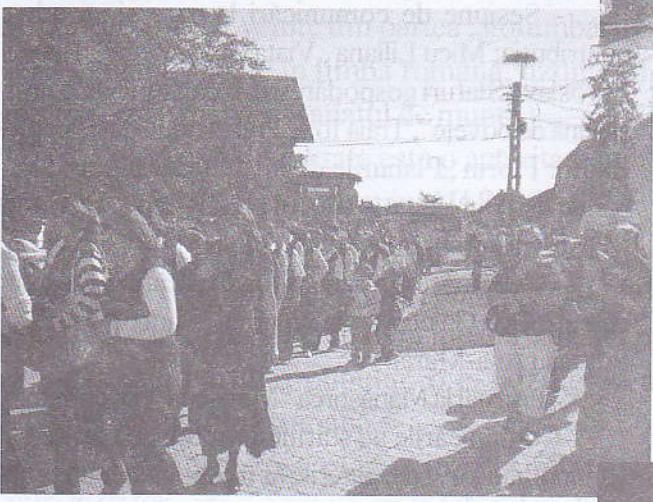
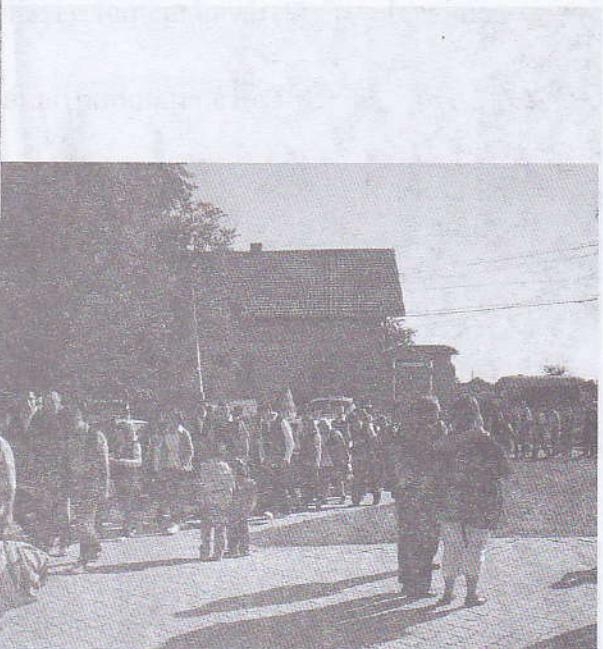
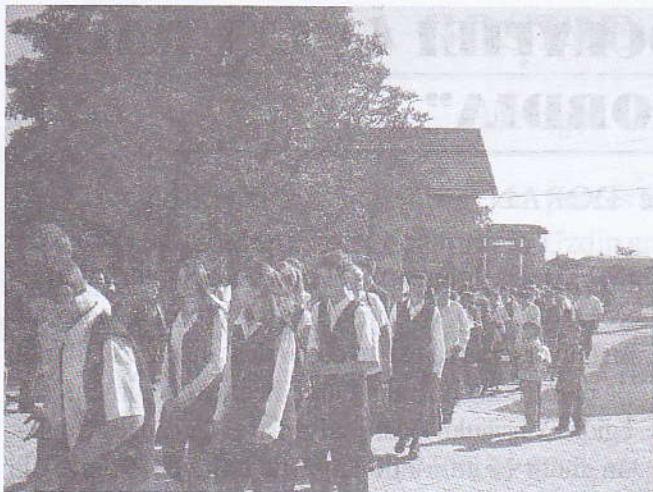
Încă de dimineață devreme au început să sosească multe autobuze și autoturisme din comunele din județ și din Timișoara.

Liturghia s-a desfășurat în prezența msgr. MARTIN ROOS, episcop de Timișoara, msgr. GYULAI ENDRE, episcop de Szeged, msgr. KONDELA LAJOS vicar general de Szeged, msgr. ARISCHL IOHANN vicar general de Timișoara. Au participat preoți romano-catolici din județ, multe călugărițe.

În spiritul unui ecumenism, tot mai des întâlnit, au mai participat: pr. Covaci Gheorghe, parohul Bisericii Ortodoxe Române din Cenad, pr. Kerpenușan Dragan, parohul Bisericii Ortodoxe Sârbe din localitate și pr. Gheorghe Berciu, parohul Bisericii Greco-Catolice din comună.

După săvârșirea serviciului divin, în sala mare a Căminului Cultural din localitate a avut loc o agapă creștinească la care au participat și oaspeții din Ungaria alături de toți musafirii.

SĂRBĂTOAREA ASOCIAȚIEI CULTURALE „CONCORDIA”

Gheorghe DORAN

De la înființare (2003), Asociația Culturală „CONCORDIA” Cenad își sărbătorește în fiecare an aniversarea sa printr-o manifestare care se întinde pe parcursul unei zile. După fiecare eveniment, sub egida Consiliului local și a Primăriei Cenad, este editat un anuar ce cuprinde lucrările citite de o parte din participanți în cadrul sesiunii de comunicări sau a șezătorii literare ce au loc cu această ocazie. Anuarul este cea de a doua publicație ce apare în comună. Sunt puține localitățile care se pot lăuda cu două sau mai multe publicații. Mai nou, în comunele în care apar ziare sătești, după modelul Cenadului, apar și asociații culturale (Comloșul Mare, Variaș s.a.).

Anul acesta evenimentul a avut loc în data de 9 octombrie.

Programul tipărit cu această ocazie a cuprins:

- Sesiune de comunicări la care și-au adus contribuția: Micu Liliana „Viața ca o inițiere”, Rosici Miroslav „Sfaturi gospodărești - o carte plină de praf și plină de povește”, Traia Ion „Presă rurală din Banat”, Zamfir Florin „Planurile de învățământ ale școlilor românești din Banat – veacul al XIX-lea” și Zamfir Mihaela „Curriculum la decizia școlii”.

- Sezătoare literară în cadrul căreia au citit versuri: Geo Galetaru, din volumul „Vară de crini”, și Pușcașu Ana-Maria.

- Prelinaj la Mănăstirea „Morisena” din comună.

Comunicările au stârnit diascuții pe marginea conținutului lor și dezbatările ar fi continuat mult timp dacă programul ar fi permis.

Versurile citite de Geo Galetaru au fost primeite de cei prezenți cu multă placere, iar cele lecturate de Pușcașu Ana-Maria (absolventă a unui liceu militar) au evocat această perioadă din viața autoarei. La fel s-au bucurat de aplauzele celor prezenți. Ele vor putea fi citite în „Anuarul” asociației – 2010 și o parte în numărul 1/2011 al ziarului.

Pelerinajul la mănăstire a prilejuit momente de meditație pentru fiecare participant. Sărbătoarea s-a încheiat cu o masă festivă, prilej de a fi schimbate opinii și păreri între participanți.

PĂ GOSTIE LA UZDIN

Gheorghe ANUICHI

Având un prieten „golumbar”, am purces la Uzdin – Serbia.

Fără sătăciune, cum am intrat în Uzdin am început să întreb locuitorii, evident în limba română, de Dănuț Sucarda, prietenul cu porumbeii, și o femeie în vîrstă, în cel mai neaoș grai bănățean ne-a explicat cum să-l găsim.

Uzdinul este o oază a românilor în Serbia iar populația este în proporție de 90% de etnie română.

Toată lumea cunoaște pe toată lumea, iar limba română este vorbită de la copii până la cei cu barba sură.

Ospitalitatea este la rang de cinste printre uzdineni aşa că cele 6-8 ore sunt puține pentru a onora invitațiile venite din partea „golumbarilor” și nu numai.

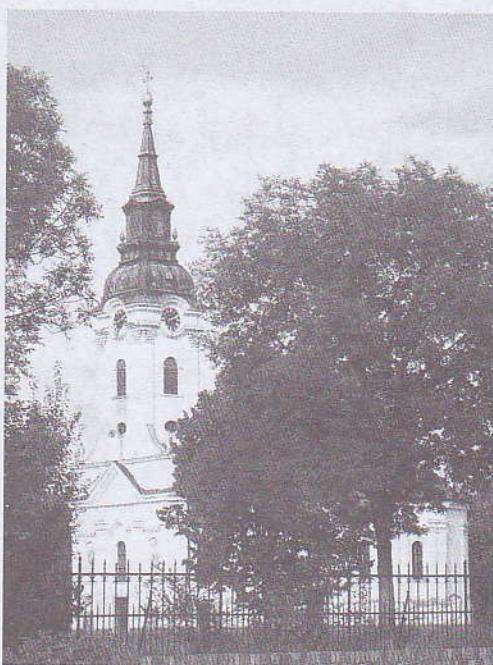
Având școală în limba română, uzdinenii știu atât limba română literară cât și dulcele grai bănățean, cel din Banatul de munte.

Știind că-n localitate este o activitate culturală intensă, cu un ziar local, am profitat de ocazie să-l întâlnesc pe domnul VASILE BARBU. M-a așteptat la „Casa Românească”. Din păcate am stat foarte, foarte puțin. Timpul a fost „dușman”. Oricum am rămas impresionat de sediul instituției, de existența unui mini muzeu care adăpostește exponate ale portului popular, o expoziție de carte și multe ziare în limba română.

La fel am fost plăcut impresionat de ziarul „TIBISCUS” atât pentru ținuta grafică dar și de calitatea articolelor din diferite domenii de activitate din și despre Uzdin. În cele două suplimente primite am aflat de existența festivalelor de „răchie” și „bere” ce se țin anual în Uzdin. S-ar putea ca pe viitor să merg acolo să particip la aceste manifestări.

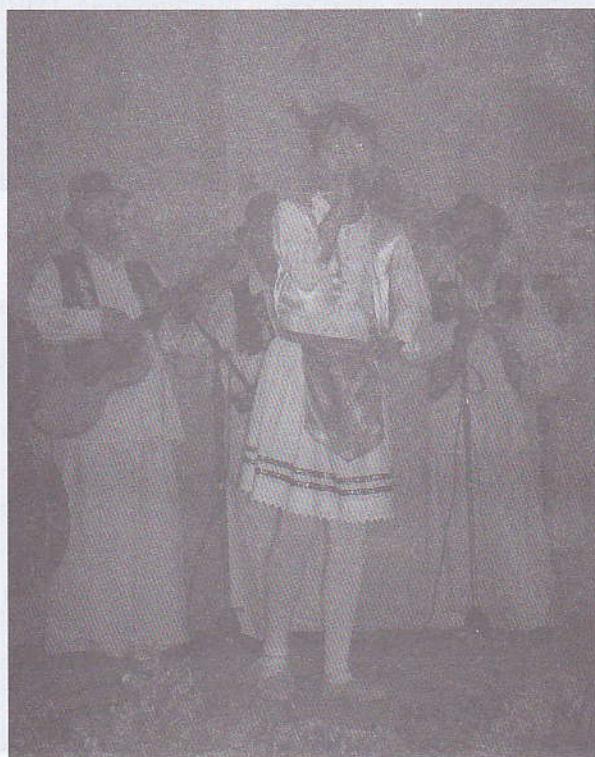
Felicitări pentru ziar care a împlinit vîrsta de 20 de ani de la prima apariție (depășește vîrsta ziarului nostru, Cenăzeanul), dorindu-i să ajungă cu „barba sură”.

Tin să mulțumesc din suflet celor care m-au primit atât de frumos și la o bună vedere.

FESTIVALUL INTERNACIONAL AL TAMBURASILOR CENAD 2010

Gheorghe DORAN

Ca și în anii precedenți, Cenadul a găzduit și în acest an „FESTIVALUL INTERNACIONAL AL TAMBURASILOR” sărbătoare a muzicii populare sârbești, a formațiilor de tamburași din Banat și din Serbia.

Lale sa Morișa, a fost și în anul acesta o gazdă primitoare pentru toate formațiile de tamburași prezente la festival.

Concertul susținut pe scena căminului din localitate de către fiecare formăție în parte a mulțumit pe deplin spectatorii foarte mulți din sală, ca în fiecare an.

Au participat la Festival următoarele formații:

- Orchestra de tamburași „Gusle” din Kikinda (Serbia);
- Orchestra orășenească de tamburași din Banja Luka (Republika Srpska);
- Orchestra de tamburași din Desk (Ungaria);
- Orchestra de tamburași din Sânmartinul-Sârbesc (România);
- Orchestra de tamburași „Lola” din Belgrad (Serbia);
- Orchestra de tamburași „Batini Bećari” din Sânnicolaul Mare (România);
- Orchestra de tamburași „Lale sa Morișa” din Cenad (România).

La sfârșitul spectacolului au luat cuvântul: Dušan Popov, președintele USR; Slavomir Gvozdenovici, unul din inițiatorii și susținătorii festivalului; Crăciun Nicolae, primarul comunei, și Iovan Popov (Serbia), organizatorul tuturor festivalurilor și director onorat al lor.

Au prezentat programul prof. Ilin Stević și Stefanovici Emina.

Festivalul s-a încheiat cu o masă festivă în sala Căminului la care au participat musafirii alături de invitații organizatorilor. Petrecerea s-a desfășurat, după tradiția sărbă, până aproape în zori.

DE CE EMINESCU?

Geo GALETARU

Asistăm cu stufoare, de câțiva ani încoace, la o discreditare sistematică și furibundă a tot ceea ce are tangență, mai mult sau mai puțin, cu specificul nostru național. O elită culturală cu apetențe internaționaliste, marcată iremediabil de sindromul cosmopolitismului (manifestat sub forma unor puseuri de orgoliu intelectualist), încearcă să impună cu obstinație idei și precepte culese (de) aiurea, inventând ad-hoc contexte aberante, incompatibile cu spiritul acestui popor. Valori culturale emblematicice, constituind osatura axiologică a unei spiritualități inconfundabile, sunt repuse cu asiduitate în discuție, pentru a fi negate printr-un insidious proces de intenție, iar macularea lor, în loc să provoace măcar reținere, dacă nu dezgust sau revoltă, tinde să devină o practică curentă a unei elite culturale având vocația unică a demolării. Scenariile acestei execuții sumare reiterează cu uimitoare fidelitate spiritul malefic al proceselor similare din anii proletcultismului, de care le deosebesc doar cinismul de rigoare al regizorilor actuali și ambalajul pseudodemocratic al justificărilor invocate. „Mioriță”, Mihai Eminescu, Mihail Sadoveanu, Octavian Goga, George Călinescu, Tudor Arghezi, Mircea Eliade, Constantin Noica, Emil Cioran, Marin Preda, Nichita Stănescu, Ion Lăncrăjan, Eugen Barbu, Paul Anghel sau Marin Sorescu au trecut, rând pe rând, pe sub furcile caudine ale intoleranței și agresivității acestor killeri culturali predestinați tuturor fanatismelor conjuncturale. Paradigmele culturii noastre naționale, deplin constituite și validate în timp, sunt supuse unui tir necruțător din partea acelorași (de fiecare dată aceiași) mercenari ai diversiunilor culturale, care le contestă cu vehemență esența națională, opunându-i acesteia nostalgia euferizantă a unor modele de extractie și inspirație străină. Un așa-zis postmodernism, de ultimă oră, instalat prin forță la pupitrele literaturii române, cu arogență tipică conchistadorilor culturali, l-a decretat pe Mihai Eminescu depășit, naționalist (vezi, Doamne, acesta ar fi un păcat de moarte!) și, împingând ostilitatea fățușă până la limita patologiei, „cadavrul nostru din debara”.

Boicotat de vigilență nefastă a unor condeie obtuze sau doar oportuniste, pus adeseori la zid de intoleranță unor gardieni ai culturii, spiritul eminescian, mereu Tânăr și actual, a devansat piedici și impietăți, impunându-se irevocabil în conștiința românilor printr-o formă neconvertibilă de autoritarism estetic. Într-un studiu semnificativ, apărut recent și intitulat sugestiv „Neamul și Babilonia”, George Apostoiu dă o explicație tranșantă acestor atacuri concertate, la care a fost (încă este) supus Mihai Eminescu: „Eminescu este contestat și hulit pentru că a intrat în conștiința poporului ca POETUL NAȚIONAL”.

De ce Eminescu?

Pentru că Eminescu este zeitatea tutelară a culturii române (într-o formulare memorabilă, Constantin Noica l-a numit „omul deplin al culturii române”). Forța sa sintetizatoare trece dincolo de orice barieră de timp, descurajând măruntele orgolii care mai încearcă (în van) să-i ciobeașcă statuia. O

statuie vie și perenă, palpitând de energia sublimată a unui suflet înveșmântat în hlamida Poeziei. Căci Eminescu este însăși ideea de poezie, este verticalitatea nedezmiștită a unei spiritualități veșnic tinere, aşa cum Tânăr a fost Poetul în viață sa pământeană și dincolo de ea: „Pururi Tânăr, înfășurat în manta-mi”. Niciun alt poet de până la el și nici unul după el n-a exprimat atât de deplin iubirea și singurătatea, dorul și melancolia. „Codru-și bate frunza lin”: un infinit cuprins într-un singur vers, profund și revelator ca însăși ancestralitatea naturii sau ca extazul sufletului îmbătat de dulcele corn al iubirii. Băietul care cutreiera, într-o copilărie edenică, fabuloșii codri ai Moldovei natale și-a proiectat himerele și suferința într-un orizont de mit, în care reverberează încă sunetul auroral al stilului său:

„Mai departe, mai departe,
Mai încet, tot mai încet,
Sufletu-mi nemângâiet
Îndulcind cu dor de moarte.”

(Continuarea în pag. 17)

Primim la redacție din ce în ce mai multe ziară apărute în mediul rural în județul Timiș. În ultima vreme apar în satele și comunele județului nostru publicații (ocasionale sau periodice), „foi” locale care au menirea să informeze locuitorii respectivei comunități și nu nmai atât. Scrise și tipărite de către un grup de intelectuali, publicațiile sunt oglinda vieții sociale a comunei și, peste ani, cronica vie a acestora.

„Aducem vorbire” despre unele dintre ele.

VATRĂ NOUĂ – Giarmata Vii aniversându-și 10 ani de apariție continuă este tipărită în condiții grafice deosebite. Colegiul de redacție, foarte numeros, avându ca director onorific pe academicianul Ion Păun Otiman și membru pe prof. univ. dr. Lăzureanu Aurel, de fiecare dată reușește să publice materiale interesante. Remarcăm, în primul rând, articolul acad. Ion Păun Otiman, *Intelectualul de (la) țară și țara lui: Satul* (I) din care reproducem un fragment revelator:

„Fără a avea o statistică, ci numai dintr-o apreciere, o observație (care ar putea să nu fie strict exactă) am constatat că în satele României, circa 12000 la număr, avem două categorii de intelectuali: intelectuali-funcționari, care-și fac cu competență și seriozitate orele, în cazul dascălilor și profesorilor, slujbele, în cazul preoților, și consultațiile, în cazul medicilor. Dar numai atât. A doua categorie de intelectuali ai satelor, mult mai puțini la număr, sunt intelectualii luminători, cei care, dincolo de cursurile lor, slujbele lor, consultațiile lor, sunt prezențe vii, lumini care ard, spirite dățătoare de spirit și lumină și celor pe care-i păstoresc.” Cât adevăr cuprind aceste cuvinte !!!

Cuprinsul publicației este divers, el cuprinde de la probleme ale școlii, probleme sociale (cel referitor la alcool) probleme agricole, artistice, hotărâri ale Consiliului Local, un supliment religios al publicației intitulat ICONOSTAS, mica publicitate și o pagină dedicată săhului.

Cu această ocazie aniversară urăm colegilor noștri succese pe viitor !

O altă publicație care se află la ceas aniversar (15 ani de apariție continuă) este FOAIA SĂCĂLAZULUI. Cele 6 pagini tipărite policolor mustesc de materiale interesante, bine scrise și cu mult adevăr. Cei din Săcălaz știu să-i prezinte oamenii

RĂSFOIND ZIARELE

Gheorghe DORAN

și realizările lor echilibrat și real, fără laude deșarte. Cele două numere (78 și 79) sunt dedicate zilelor Săcălazului.

Tot în acest timp, la Săcălaz au avut loc două mari evenimente: Festivalul răchiei de la Săcălaz și aniversarea unui an de la înființarea Asociației cultural-artistice ARMONIA. „Foile” tipărite pe 4 pagini (alb-negru) sunt dedicate în întregime acestor evenimente. Prima intitulându-se „trăiască RĂCHIA de pretutindeni” este inspirată de Festivalul Răchiei din comună, care nu este departe de un eveniment asemănător din Torac (Serbia).

Cea de a doua publicație apare cu ocazia împlinirii unui an de activitate a asociației „Armonia”. și aici se poate observa că impulsul a venit tot de la Toracul din Serbia.

Foaia girocenilor

Lumână de informație și opinie, redusă de Dorin Aga, impresionat cu Prof. Octavian Gruiță; Avocat Claudiu Gherban, Petru Chira-poet și scriitor

Adresa: Gleba, Str. Manasturilor, nr. 86. Tel. 0724-223368

Printre publicațiile mai sus amintite s-a strecurat o „foaie” care ni s-a părut cel puțin ciudată în peisajul publicațiilor rurale din Banat. Este vorba de „Foaia girocenilor”. Publicația este scrisă și editată de un grup format din: Dorin Aga, Octavian Gruiță, Claudiu Gherban, Petru Chira.

Câteva cuvinte despre aspectul grafic al ei. Are tot 4 pagini, monocolor (alb-negru) și este paginată deosebit. Au fost eliminate (intenționat sau nu?) coloanele atât de specifice publicațiilor din toată lumea. Poate această aşezare în pagină se vrea o ieșire din monotonia „coloanelor” fiecărei publicații, dar încercare ni se pare un eșec. Lectura articolelor, în acest mod de a pune în pagină, este greoaie.

Conținutul aproape în întregime este o frondă împotriva primarului actual al localității (Ionel Toma). În Giroc apare de câțiva ani buni publicația „Lumina satului” scrisă cu multă competență de un colegiu de redacție în frunte cu prof. Ion Murariu. „Dizidenții” își motivează gestul prin plecarea? demiterea? dlui Petru Chira de la publicația comunală. Poetul și epigramistul Petru Chira, nume cunoscut în județ, nu cred că avea nevoie de „avocați” care să-i apere cauza.

Regula de bază a unei publicații rurale este acesta: să se țină cât mai departe de „ciorba” politică dacă vrea să vietuiască.

BIBLIONET

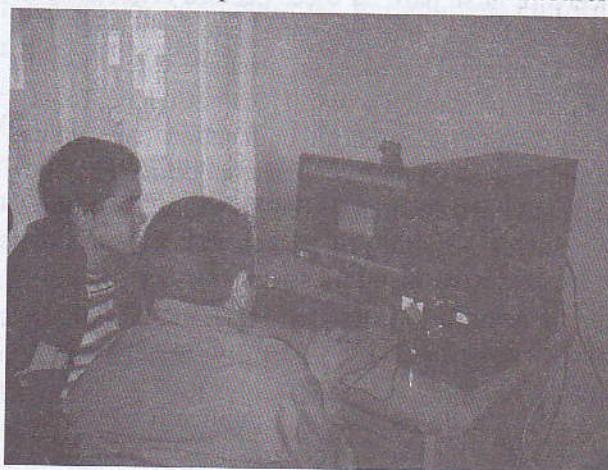
Gheorghe DORAN

Lumea se modernizează. În viața noastră intră din ce în ce mai multe lucruri, începând de la bucătărie și sfărșind cu tot ce ne încjoară.

Dacă s-ar trezi vreun bătrân plecat mai de multă vreme dintre noi „nu s-ar mai cunoaște încă locul său”.

În această primenire continuă a lumii, alături de alte lucruri legate mai strâns de viața de zi cu zi, și în domeniul culturii noutățile nu au întârziat să apară. Astfel, Biblioteca din Cenad a beneficiat, printre puține biblioteci din mediul sătesc, de înzestrarea cu calculatoare (5 la număr) pentru a fi folosite (de cei care se pricep, nu numai de tineri) pentru a putea primii noi cunoștințe prin folosirea INTERNETULUI. Orizonturile ni se deschid, mai larg decât speram, urmează să le „cucerim”.

Se cere o explicație a titlului: cuvântul biblionet este format din prescurtarea cuvântului „bibliotecă” și a cuvântului „Internet” de aici BIBLIONET. Denumirea este un avertisment pentru noi. Calculatoarele nu trebuie folosite ca cele dintr-o sală de jocuri pe calculator, ci pentru căutarea, cu ajutorul motorului de căutare „GOOGLE”, a surselor de informare necesare. Acesta este valabilă atât pentru elevi, cât și pentru restul utilizatorilor. Și, la urma urmelor, acest lucru de noi depinde. Dacă vom ști să imprimăm celor care stau în fața calculatoarelor deprinderea de a folosi calculatoarele

pentru informare și nu pentru altceva, lucrurile vor merge bine.

Un prim pas s-a făcut. Consiliul local a legalizat un regulament de funcționare a biblionetului din Cenad pe care îl vom comenta:

1. Programul de lucru cu publicul este de 8 ore pe zi, paruzeci de ore săptămânal. (În felul acesta, se va elimina pierderea de timp în fața calculatorului, mai ales a elevilor în timpul orelor de la școală.)
2. Accesul este liber și gratuit la INFORMARE. (nu la jocuri pe calculator)
3. Intrarea și accesul la calculatoare se face pe bază de carte de identitate, buletin sau pașaport. (Dar cei care nu au încă buletin, elevii mai mici, sunt discriminați.)
4. Se asigură intimitatea utilizatorului.
5. Bibliotecarul-administrator are obligația să asigure securitatea și condițiile necesare funcționării aparaturii.
6. Păstrarea liniștei și curăteniei în sală.
7. Este interzis fumatul, consumul de băuturi alcoolice sau al alimentelor în incinta biblionetului.
8. În cazul în care solicitările sunt mai mari decât posibilitățile, accesul se face pe bază de programare, fiecărui solicitant revenindu-i o oră, maximum două ore.
9. Utilizatorii au obligația să păstreze în bună stare aparatura din dotare. (Ce se întâmplă dacă s-a produs o daună din cauza utilizatorului neglijent sau brutal cu aparatura?)
10. La terminarea programului de lucru al fiecărui utilizator, bibliotecarul-administrator are obligația să verifice dacă aparatura este în bună stare. În cazul degradării, deteriorării sau constatării unor lipsuri, se vor lua măsuri necesare pentru remedierea acestora sau a recuperării lipsei de la utilizator.

Regulamentul are putere de lege pe teritoriul biblionetului prin aprobatărea lui de către Consiliul comună.

O ACTIUNE CA O LECȚIE !!!

Gheorghe CORNUTU

În data de 15 octombrie a.c., din proprie inițiativă, un grup de elevi ai Școlii generale din localitate s-a deplasat prin comună strângând toate gunoaiele întâlnite în cale. În general, acestea au provenit din ambalajele unor produse cumpărate din magazinele din comună. Cei care au cumpărat produsele nu au mai avut răbdarea să ajungă acasă și au desfăcut marfa achiziționată pe stradă și, după „buna creștere” primită de la părinți, au aruncat hârtiile sau recipientele pe jos, deși în fata magazinelor din Cenad se află coșuri de gunoi instalate de Primăria comunei cu eforturi și cheltuieli.

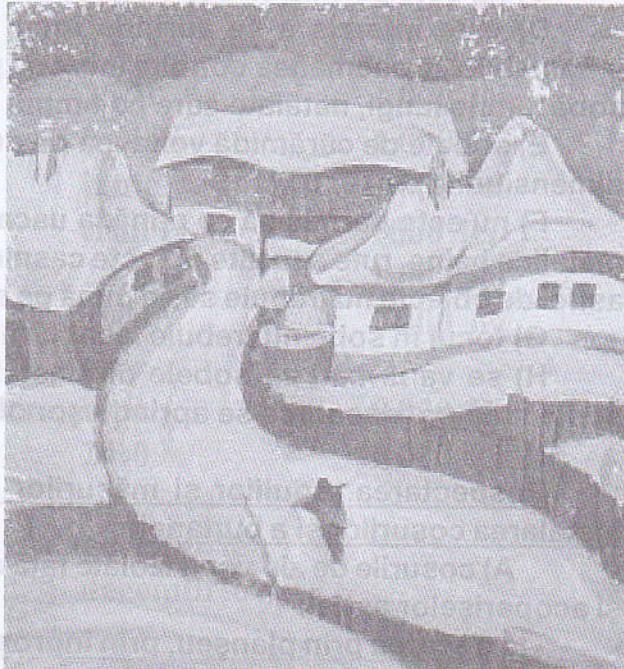
Gestul micilor cetățeni este demn de toată lauda. Laude lor pentru efortul depus și părinților pentru educația ce le-a dat-o.

Acțiunea pare a fi fost o lecție pentru toți. Elevii nu vor mai arunca, la rândul lor, hârtii și alte gunoaie în spațiul public, iar cei mari ar fi vizitați și ei să dovedească simț civic și să nu mai arunce aiurea tot ce le trece prin mâni.

Pentru elevi și părinții acestora redăm mai jos numele lor pentru că au și unii și alții de ce să fie mândri:

Atimoșoaie Alex Vasile, Pop Maria Florentina, Atimoșoaie Andrada, Petrovici Paula Andreea, Biro Marian, Moldovan Andreea, Bărcăceanu Vasile Marian, Moldovan Catalin, Tico Daniel, Bărcăeanu Sanda, Brudașcă Maria, Covacs Isabela, Horciu Andreea, Jivici Cristian, Mohaci Iosif Alexandru, Covacs Raul Flavius, Iasinovschi Adina, Manoliu Bogdan, Jascu Ionuț, Mișco Sebastian, Bizau Lidia, Deka Daniel, Ioniță Rafael, Covaci Paul, Bărcăeanu Bebe, Ioniță Abelk, Pesteșan Paula Iulia, Boldi Adina Ioana.

Cenăzeni, nu le mai dați de lucru elevilor, lăsați-i să învețe!

**EFFECTUAREA DE CĂTRE POMPIERII CIVILI
A CONTROALELOR DE PREVENIRE
A INCENDIILOR LA OBIECTIVELE LOCALE
ȘI LA GOSPODĂRIILE POPULAȚIEI**

Mileenco IANCOV

Respectarea regulilor și a măsurilor de prevenire și stingere a incendiilor la instalarea și folosirea sobelor

A) sobele de metal nu trebuie să fie instalate la o distanță mai mică de 1 metru față de peretii de lemn sau alte materiale ce se pot aprinde ușor. Când peretii de scândură sunt izolați, distanța poate fi de 70 cm. Izolarea se face prin căptușirea peretelui cu cărămizi așezate pe muchie, pe o suprafață care să depășească cu 50 cm dimensiunile sobei, vertical și orizontal;

B) este interzis ca sobele să fie așezate direct pe dușumeaua de scânduri. Dacă dimensiunea picioarelor depășește 25 cm, ele vor fi așezate pe un postament de cărămidă în grosime de 25 cm;

C) nu este permis să se folosească sobe cu ușițele defecte;

D) este interzis a se aprinde focul în sobă cu benzină sau cu alte lichide inflamabile, în asemenea condiții încât să prezinte pericol de incendiu, ori să ardă în sobă lemne lungi, netăiate care pe timpul arderii să nu intre în întregime în sobă;

E) sobele de cărămidă vor avea pe dușumea, în fața ușilor, o tablă metalică cu dimensiunile de 70x50 cm;

F) nu este permis să se pună la uscat la mai puțin de 1 m depărtare de sobele metalice haine, rufe sau alte obiecte casnice care se pot aprinde ușor. De asemenea, astfel de obiecte nu trebuie să se pună pe sobele de zid sau în imediata lor apropiere;

G) focul în sobe nu trebuie lăsat fără supraveghere sau în grija copiilor;

H) se va urmări ca sobele din metal sau de cărămidă să nu se încălzească peste măsură, deoarece se aprind ușor obiectele din jur.

Respectarea regulilor și măsurilor de prevenire și stingere a incendiilor la instalarea coșurilor și a burlanelor

A) coșurile de zid vor fi izolate față de elementele combustibile ale planșelor și acoperișelor astfel:

- la trecerea prin planșeu, prin îngroșarea zidăriei de cărămidă a coșurilor la 25 cm în spațiul dintre coș și planșeu se introduce un strat de azbest sau două straturi de pâslă îmbibate cu argilă;

- la trecerea prin acoperiș se lasă o distanță de cel puțin 10 cm între fața exterioară a zidăriei coșului și elementele acoperișului, iar golul produs se închide cu un șorț de tablă;

B) nu este permis ca în coșuri să fie zidite elemente combustibile ale acoperișului, planșeului etc.;

C) coșurile se prelungesc desupra acoperișului cu 0,5 - 0,8 cm;

D) coșurile de zid vor fi permanent curățate și întreținute astfel încât să nu prezinte crăpături;

E) burlanele din metal nu vor fi instalate la o distanță mai mică de 70 cm față de peretii de scândură sau paianță.

AGENDA CULTURAL-SPORTIVĂ A COMUNEI CENAD PENTRU ANUL 2011

Denumirea acțiunii
Perioada
Sumă alocată

Revelion sărbesc	13 ian	
Editarea publicației „Cenăzeanul”	trim I-IV	8.000 lei
Campionatul jud. de fotbal	trim I-IV	15.000 lei
Editare „Ghidul cenăzeanului”	trim. I	2.000 lei
Ziua femeii	8 martie	
Lună și bec	1-10 apr.	
Ziua pământului	trim. II	
Lada cu zestre	trim I-II	2.500 lei
Ziua Europei	9 V	
Hramul bisericii ortodoxe sărbe	25 V	1.000 lei
Hramul bisericii ortodoxe române	iunie	1.000 lei
Încheierea anului școlar	iunie	3.000 lei
Editare de carte	trim II	1600 lei
Hramul mănăstirii „Morisena”	24.06	1.000 lei
Hramul bisericii greco-catolice	29.06	1.000 lei
Campionatul de minifotbal	iulie	
Festivalul internațional al tamburașilor	sept.	6.000 lei
Ruga bisericii romano-catolice	24.09	1.000 lei
Sărbători de iarnă:		
Pomul de crăciun	decembrie	
Revelion 2010-2011	decembrie	

(Continuare din pag.12)

De ce Eminescu? De ce, acum și întotdeauna, Eminescu? Pentru că, dincolo de trepidația monocordă a unor mode pasagere și înfruntând asaltul unor vremuri intempestiv-ostile, poezia sa și-a proclamat neconitenit valoarea, devenind o componentă axiologică de prim rang a spiritualității românești. Eminescu este punctea pe care păsim spre stele, pe un drum presărat cu florile teiului său sfânt, este altarul pe care Luceafărul de dimineață și cel de seară își îngemănează lacrimile. Eminescu este

expresia cea mai pură și mai palpabilă a infinitului românesc, este cosmosul unei silabe ce definește cel mai pregnant stareea de dor. Peste vămi și peste fire, Eminescu luminează ca o Stea Polară, îngăduind în preajmă doar șoapta îngerilor și melopeea celestă a izvoarelor.

Să fim fericiți că suntem patria care l-a născut pe Eminescu!

Iar la întrebarea din titlu („De ce Eminescu?”), răspunsul este simplu și axiomatic: pentru că Eminescu suntem noi!

ÎNTÂLNIREA DE LA URSENI

Gheorghe DORAN

La începutul lunii decembrie a.c., Asociația presei rurale din Banat a avut o întâlnire de lucru în comuna Urseni, jud. Timiș, în care s-au dezbatut problemele curente ale Asociației cât și unele probleme de organizare. Luând cuvântul, dl. Todi Vasile, președintele Asociației, a făcut un scurt bilanț al activităților precedente ca, în final, să-și anunțe hotărârea domniei sale de a se retrage din funcția de președinte începând cu acea dată. Domnia sa este și redactor

șef al ziarului periodic „Magazin” cât și președintele Trustului de presă” Magazin”. Sub tutela acestui trust apar periodic 32 publicații, majoritatea în mediul rural.

Funcția de președinte al Asociației a revenit interimar (până la noi alegeri) dlui Traia Ion. Dl. Traia Ion este unul din fondatorii Asociației, sufletul acesteia, am putea zice.

Au mai vorbit cu această ocazie: Ioan Sorincău, primarul comunei Urseni; Bugariu Valentin (Gătaia); Ioan Murariu (Giroc) și alții.

Au participat următorii: Tămaș Bogdan, „Medveșanul” (Urseni); Traia Ion, „Vatra satului” (Ferendia); Todi Vasile, Trustul de presă „Magazin”; Silvia Harhată (Müler), „Jurnal de Recaș” (Recaș); Tomoioagă Ștefan, „Foaia Săcalazului” (Săcalaz); Gh. Blejușcă, „Foaia Săcalazului” (Săcalaz); Tilca Mateus, „Ticvăneanțul” (Oravița - Caraș Severin); Marius Matei (Giroc); Dorin Aga, „Foaia ghirocenilor” (Giroc); Bugariu Valentin, „Lumină lină” (Gătaia); Victor Enache, „Picătură de bucurie” în Aromână (Dudești-Noi); Albu Ioan (Timișoara); Vali Corduneanu (Jimbolia) și Ioan Murariu, „Lumina satului” (Giroc).

Sunt benefice aceste întâlniri „de specialitate” pentru schimbul de opinii și idei, iar continuarea lor periodică ar trebui tradiționalizată.

POEME

Geo GALETARU

Blând va fi tunetul tău

nu ţi-am greşit
n-am urcat cărările gloriei
îmbătat de promisiunea asfinţitului

pieptul meu s-a deschis
ca o rană în fiecare dimineaţă
dinaintea soarelui impunător

speranţa mea
a fost oglinda ta neprihănita
în care m-am privit de bunăvoie
cu bucurie cu durere

te urmez
căci blând va fi tunetul tău
ca memoria crinilor
vara

Peisajul acelei clipe insolite

cât să se-ntâmplice
respiraţia păsării peste râu,
tipătul unei dimineţi
în ochiul locuit de mireasmă.
o plutire în vagul albastru
înflorind ca un imn la răscruci.
palma se cațără pe amurg
într-o aventură destoinică ce-şi divulgă
propria nevoie de un sens austero:
ghilotina zădăniciei pe un fir de iarbă absent.
în preajma rătăcirii e un gol căptușit
cu scâncetul zilei tale divine.
să citeşti palimpsestele noptii
e un exerciţiu de fidelitate
al unei memorii grăbite
să-şi caute luxurianţa în eşarfele singurătăţii.
vorbim cu prudenţă
despre rostul abia ghicit al adierii,
ca şi cum peisajul acelei clipe insolite
s-ar substitui iluziei despre fericire.

Retorica acestei călătorii

în amiaza fulgerului să stai
în inima lui golită de silabele-nserării
să visezi cu ochii deschişi
la utopiile ierbii
la lespedea ce desparte cuvântul
de umbra lui proiectată pe cer

e o fervoare acolo
de care te simţi vinovat ca şi cum
ti-ar împietri pe buze strigătul lebedei
încrezător că roua mai poate fi
o promisiune a acelui înger de demult
ce biciuia în somn copilăria nimănuia

prin odăile fulgerului să treci
ducându-ţi umilinţa cu nepăsarea pelerinului
ce-şi uită libertatea
în rigorile pierderii de sine
ca pe o piele tăbăcită de vânt
ca pe un încă în muzica asfinţitului

vei şti doar retorica acestei călătorii
când disperarea ta înteleaptă
te va goni la marginea imperiului de funze
acolo sălăşluieşte o dimineaţă orgolioasă
(stigmatul înfrângerii cu care să-ţi speli
în tăcere erorile desăvârşite)

Rostirea despre viaţă

într-un final desuet ca o fragilitate triumfală
ne-am asumat rigorile înfrângerii,
muştenia clipei noastre privilegiate.
am înţeles că moartea
poate vorbi prin glasul păsării,
atunci când inima e măsura propriei dureri
pe un ţarm desăvârşit,
când trupul se regăseşte pe sine
în aceste analogii perisabile.
doar îngerul vine tiptil
şi aprinde silabe la marginea fiinţei:
rostirea despre viaţă
e norul acela îndepărtat
ce te poate răni din întâmplare.

Păstrătorii de tradiții CHEMĂTORII LA NUNTĂ

Cu câțiva ani în urmă, unul dintre cetățenii comunei, e vorba de Gheorghe Crăciun, și-a dus fata la Ofițerul stării civile cu căruțe cu arcuri. A renunțat la convoiul zgomotos al autoturismelor, nu că nu putea să apeleze la ele, dar a preferat căruțele.

Gestul acestui concetățean a avut darul să-mi trezească interesul pentru un astfel de mijloc de locomoție și am observat (de la televizor) că, tot mai mult, marile orașe din vest atrag turiștii oferindu-le căruțe pentru plimbarea prin metropole sau alte orașe. Și turiștii le acceptă, deoarece pot vedea mai pe îndelete minunile arhitecturale ale orașelor. Pot surprinde specificul locului.

În toamnă, în vreo două duminici la rând, am putut vedea pe ulițele satului tradițională căruță "împănată" însoțită de strigătele specifice acestor chemători la nuntă. Normal, evenimentul a scos la porți, ca pe vremuri, oamenii de pe strada pe care mergea trăsura cu tinerii chemători. Era un fel de a vesi întregul sat despre evenimentul ce urmează să aibă loc peste o săptămână.

Ne bucură și ne încântă sufletește acest mod de chemare la nuntă.

Unul dintre cei care țin la tradiție este Gheorghe Cornut și ne impresionează stoicismul cu care luptă pentru păstrarea tradițiilor din comună.

Tradiția nu trebuie să moară niciodată. Să ne gândim că suntem "vizitați" de străini și datorită obiceiurilor noastre tradiționale.

George, nu te da bătut! Succes!!!

Gheorghe DORAN

Sponsor principal:
**Primăria comunei
Cenad**

Responsabilitatea pentru materialele publicate
apartine autorilor

COLEGIUL DE REDACȚIE:
GHEORGHE ANUICHI, GHEORGHE DORAN, DORIN DRONCA,
PR. DAN GROZA, MILENCO IANCOV, ION SAVU

ISSN 1222-5843

